

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **KOMISJI GOSPODARKI MORSKIEJ
I ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ
(NR 124)
z dnia 16 lipca 2026 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (nr 124)

16 lipca 2026 r.

Komisja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, obradująca pod przewodnictwem posła **Kacpra Płażyńskiego (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2025 roku (druk nr 2752) w zakresie działania Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli: **Paweł Trzaskowski** pełniący obowiązki dyrektora Departamentu Zasobów Naturalnych Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Paweł Zambrzycki** pełniący obowiązki wicedyrektora Departamentu Spójności i Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jolanta Ostrowska, Ewa Soroka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł **Kacper Płażyński (PiS)**:

Szanowni państwo, zaczniemy. Otwieram posiedzenie Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Szanowni państwo, dzisiaj w porządku obrad mamy rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej sprawozdanie z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2025 r. (druk nr 2752) w zakresie działania Komisji. Przypominam, że marszałek Sejmu, zgodnie z art. 126 ust. 4 regulaminu Sejmu, skierował w dniu 1 lipca bieżącego roku przedstawione przez prezesa Najwyższej Izby Kontroli sprawozdanie, o którym była mowa przed chwilą, do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w celu zaopiniowania. Jednocześnie marszałek Sejmu skierował to sprawozdanie do pozostałych komisji sejmowych w celu rozpatrzenia w swoim zakresie działania oraz przedstawienia uwag i wniosków do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej w terminie do 17 lipca.

W przypadku naszej Komisji działalność NIK była prowadzona przez dwa departamenty, Departament Zasobów Naturalnych oraz Departament Spójności i Infrastruktury. Mamy dwóch panów dyrektorów z tychże departamentów. Poproszę pana dyrektora Trzaskowskiego jako pierwszego o zreferowanie.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Zasobów Naturalnych Najwyższej Izby Kontroli **Paweł Trzaskowski**:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli przekazała Sejmowi sprawozdanie ze swojej działalności w 2025 r. Nawiązując do tego sprawozdania, przedstawię krótką, uzupełniającą informację o działalności NIK w obszarze działania Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w zakresie kontroli dotyczących gospodarki wodnej i rybołówstwa. W związku ze zmianą struktury organizacyjnej przeprowadzonej w Najwyższej Izbie Kontroli z dniem 1 stycznia został powołany Departament Zasobów Naturalnych, w skład którego wchodzi zasoby kadrowe poprzednich departamentów, Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Departamentu Środowiska, które do tej pory jako odrębne jednostki organizacyjne realizowały samodzielne zadania kontrolne w zakresie swojej właściwości. Właśnie zadania tych dwóch departamentów są ujęte w sprawozdaniu.

W 2025 r. Departament Środowiska przeprowadził trzy kontrole z zakresu działania Komisji: kontrolę działań na rzecz ograniczenia negatywnego wpływu odkrywkowej eksploatacji kopalín na wody podziemne i powierzchniowe, kontrolę ochrony ujęć wód stanowiących infrastrukturę krytyczną i kontrolę przeciwdziałania skutkom suszy. Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem informacji z tych kontroli. Ponadto departament uczestniczył w trzech kontrolach pozostających w obszarze zainteresowania Komisji, koordynowanych przez inną jednostkę

organizacyjną. Dwie z nich to kontrole budżetowe, wykonanie budżetu państwa w 2024 r. w części 22 – Gospodarka wodna, a także wykonanie w 2024 r. planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Ponadto uczestniczył w kontroli koordynowanej przez delegaturę NIK w Opolu dotyczącej zapobiegania i reagowania na zagrożenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących.

Oprócz kontroli przeprowadzonych przez Departament Środowiska oraz kontroli koordynowanej przez delegaturę w Opolu jeszcze dwie inne jednostki przeprowadziły dwie kontrole doraźne, których tematyka pozostawała w związku z zagadnieniami gospodarki wodnej. Była to realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przez wybrane gminy województwa opolskiego oraz zabezpieczenie jakości wód stanowiących źródło zaopatrzenia wybranych miast województwa świętokrzyskiego. W 2025 r. prezes Najwyższej Izby Kontroli zatwierdził dwie informacje o wynikach kontroli opracowanych przez Departament Środowiska dotyczących gospodarki wodnej, kontroli realizacji działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód w Polsce oraz kontroli ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, a także jedną informację opracowaną przez delegaturę NIK w Katowicach dotyczącą kontroli wprowadzania do rzek zasolonych wód z kopalni węgla kamiennego województwa śląskiego. Ponadto delegatura NIK we Wrocławiu zakończyła cykliczną, coroczną kontrolę wykonywaną w związku z zobowiązaniem Izby na rzecz Banku Światowego, badania sprawozdania finansowego projektu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry i Wisły za rok 2024. W sprawozdaniu z działalności Najwyższej Izby Kontroli zostały opisane istotne ustalenia wyżej wymienionych kontroli.

I tak, jeżeli chodzi o kontrolę realizacji działań na rzecz osiągnięcia dobrego stanu wód w Polsce, to wykazała ona wieloletnie zaniedbania w ochronie wód, a także poważne ryzyko, że Polska nie osiągnie dobrego stanu wód do końca 2027 r., czyli w ostatnim możliwym terminie przewidzianym przez ramową dyrektywę wodną. Dyrektywa ta zobowiązuje państwa członkowskie do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz do przywrócenia ich dobrego stanu. Pierwotny termin był do 2015 r., a w uzasadnionych przypadkach do 2021 r. lub 2027 r. NIK stwierdziła, że w latach 2019-2022 monitoring wód był nierzetelnie planowany i niewłaściwie prowadzony, a jego wyniki nie mogły stanowić podstawy do rzetelnej oceny środowiska. Kontrolą objęto okres 2018-2024. Izba ustaliła, że do końca 2021 r. ponad 99 jednolitych części wód powierzchniowych w Polsce nie osiągnęło wymaganych wskaźników dobrego stanu. Zaktualizowane plany gospodarowania wodami powstawały z opóźnieniem i w oparciu o niekompletne dane, a minister właściwy do spraw gospodarki wodnej nie analizował przyczyn zagrożenia niewykonywania celów środowiskowych ani skuteczności działań, które miały temu zapobiec. W drugiej aktualizacji planów, już po katastrofie ekologicznej na Odrze w 2022 r., minister ustalił dla obszaru dorzecza Wisły i Odry wartość wskaźnika przewodność elektrolityczna właściwa w 20 stopniach Celsjusza na poziomie od 3 do 8 razy wyższym od wartości przewidzianych dla najbardziej zbliżonych typów wód. W opinii NIK działania te nie sprzyjały poprawie stanu wód i mogły prowadzić do ich postępującego zasolenia, czyli do przekształcenia środowiska słodkowodnego w zasolone, sprzyjające rozwojowi złotej algi, co potwierdziła nam też kolejna kontrola, którą za chwilę omówię.

Kolejną kontrolą z zakresu gospodarki wodnej była kontrola ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Potwierdziła ona ryzyko braku redukcji przeżyźniania wód związkami azotu. W tym momencie była to przeszkoda do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych do końca 2027 r. Wyniki kontroli wskazują na brak skutecznej ochrony wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego. Wynika to między innymi z niedostatecznej liczby kontroli rolników, spowodowanej niedofinansowaniem kadr Inspekcji Ochrony Środowiska, oraz nierzetelnego sporządzania i aktualizowania programu działań mającego ograniczyć dopływ azotanów do wód. W konsekwencji większość wód ocenianych w kontrolowanym okresie była przeżyźniona związkami azotu i fosforu, co prowadziło do masowego rozwoju glonów i sinic, zakwitów wody, deficytu tlenu i zamierania organizmów wodnych.

Kolejna kontrola to wprowadzenie do rzek zasolonych wód z kopalni węgla kamiennego województwa śląskiego. W sytuacji, gdy w 2022 r. doszło do katastrofy ekologicznej w Odrze, do zakwitu złotych alg spowodowanych dużym zasoleniem rzek przez chlorki siarczane ze zrzutów wód kopalnianych, co doprowadziło do masowego śnięcia ryb, w latach 2020-2023 kopalnie na Śląsku odprowadzały średnio 183 mln metrów sześciennych wód kopalnianych rocznie, z ładunkiem niemal 1,5 mln ton soli. Zasolenie wód wynosiło średnio 8 gramów na litr,

czyli więcej niż przeciętne zasolenie Bałtyku. Tylko około 18% wód kopalnianych było zagospodarowanych inaczej niż przez zrzut do rzek. NIK ustaliła między innymi, że wnioskowane przez przedsiębiorców warunki wprowadzania wód dołowych kierowanych do wód powierzchniowych były w całości uwzględniane w wydawanych przez organy Wód Polskich pozwoleniach wodnoprawnych, a w przypadkach niektórych decyzji warunki te były nawet korzystniejsze od wnioskowanych. Organy Wód Polskich nierzetelnie weryfikowały informacje przedsiębiorców uzasadniające zrzut ścieków o zwiększonym stężeniu soli, dotyczące niepowodowania szkód w środowisku przez użytkowników.

Ostatnia kontrola z zakresu gospodarki wodnej wskazana w sprawozdaniu to badanie sprawozdania finansowego projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły za 2024 r. Celem tej kontroli była ocena sporządzenia sprawozdania finansowego z realizacji projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły oraz wydatkowania środków na jego realizację pod kątem rzetelności, zgodności z przepisami prawa i zasadami należytego zarządzania finansami. Sprawozdanie audytora z przeprowadzonej kontroli zostało przekazane między innymi do pożyczkodawcy, Banku Światowego. NIK stwierdziła zgodność wydatków poniesionych w ramach projektu z celami określonymi w umowie pożyczki zawartej między Rzeczpospolitą Polską a Bankiem Światowym. Zbadane wydatki poniesione zostały zgodnie z celami, zasadami realizacji projektu, a ich wartość prawidłowo ujęto w sprawozdaniu finansowym za 2024 r. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości o charakterze sprawozdawczym zostały skorygowane jeszcze w trakcie kontroli.

W dziale rybołówstwo delegatura NIK w Olsztynie przeprowadziła w 2025 r. kontrolę dotyczącą gospodarki rybackiej na publicznych śródlądowych wodach płynących, ale informacja o wynikach tej kontroli jeszcze nie została upubliczniona, jest w przygotowaniu.

Ponadto w 2025 r. NIK w dziale administracji rządowej część 62 – Rybołówstwo zrealizowała kontrolę wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu w tej części. W zakresie realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich oraz dysponenta części i dysponenta trzeciego stopnia w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie stwierdzono nieprawidłowości. W omawianej części 62, zgodnie z przepisami, dokonano blokowania planowanych wydatków, prawidłowo dokonywano zmiany planu wydatków, a także celowo wykorzystywano środki z rezerw celowych. Najwyższa Izba Kontroli też pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania budżetowe i wybrane sprawozdania w zakresie operacji finansowych za czwarty kwartał 2024 r. Oceniono, iż stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań w tej części.

Jednostki organizacyjne Najwyższej Izby Kontroli na bieżąco współpracowały z organami parlamentu. Na przykład przedstawiciele Departamentu Środowiska uczestniczyli w 94 posiedzeniach komisji sejmowych, w tym w 11 posiedzeniach Komisji Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Dziękując za uwagę, uprzejmie proszę Wysoką Komisję o przyjęcie przedłożonego sprawozdania w zakresie działalności NIK w 2025 r. w obszarze właściwości Komisji dotyczącym gospodarki wodnej i rybołówstwa. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję. Poproszę teraz pana dyrektora Zambrzyckiego.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Spójności i Infrastruktury Najwyższej Izby Kontroli Paweł Zambrzycki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Szanowni państwo, jeżeli chodzi o obszar związany z infrastrukturą czy gospodarką morską, w zeszłorocznym planie pracy NIK wymieniona była jedna kontrola, a mianowicie zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w portach morskich RP. Kontrola ta została przeprowadzona, w tej chwili jest na etapie finalizowania informacji o wynikach kontroli. Z tego względu nie znalazła się, nie jest wymieniona w sprawozdaniu. Natomiast mogę powiedzieć, że przeprowadzona była przez dwie delegatury, gdańską i szczecińską, w ośmiu jednostkach. Wszystkie wystąpienia pokontrolne zostały już wysłane, dlatego informacja jest w opracowaniu. Natomiast z uwagi na tematykę, zapewnienie bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w portach morskich, w połowie przypadków wystąpienia były objęte klauzulą albo zastrzeżone, albo poufne. Sama informacja również będzie objęta z tego względu klauzulą poufną. Spodziewamy się jej zatwierdzenia jeszcze w lipcu. Będzie procedowana w następnych miesiącach, jeżeli chodzi o przekazanie.

Druga kontrola, która dotyczyła gospodarki morskiej, ujęta w sprawozdaniu, to kontrola wykonania budżetu państwa w części 21. NIK przedstawiła pozytywną ocenę wykonania budżetu państwa w tej części. Szczegóły oceny były prezentowane państwu mniej więcej rok temu.

W obszarze właściwości Departamentu Spójności Infrastruktury, który również powstał w połączeniu dwóch departamentów, są to dwie kontrole, które chciałem państwu bardzo skrótkowo przedstawić. Jednocześnie chciałbym dołączyć się do wniosku mojego przedmówcy w sprawie zatwierdzenia czy pozytywnego zaopiniowania sprawozdania Najwyższej Izby Kontroli za 2025 r. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję. Otwieram dyskusję. Nie ma głosów. Pan poseł Hoc.

Poseł Czesław Hoc (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Czytając, jak mi się wydaje, dosyć pobieżny raport NIK, niby to jest synteza, ale szczerze mówiąc, dużo się nie dowiadujemy, ale dowiadujemy się wręcz ze zgrozą, że wody powierzchniowe przede wszystkim są zanieczyszczone ze źródeł rolniczych. Wydawało nam się to bardzo mało istotne, dlatego że po pierwsze, rolnicy tak skrupulatnie i z dużą częstotliwością są kontrolowani w aspekcie programu azotanowego, jeżeli chodzi o Inspekcję Ochrony Środowiska. Teraz moje pytanie i zastanowienie, jak to jest, że na przykład w krajach Mercosur, Ukrainie, jeżeli chodzi o produkty rolno-spożywcze, praktycznie w ogóle nie ma żadnych programów azotanowych, nie ma żadnych dyrektyw.

Poseł Artur Łącki (KO):

Ukraina nie leży nad Bałtykiem.

Poseł Czesław Hoc (PiS):

Proszę? Mówimy tu o wodach śródlądowych. Jak to jest, że tam nie ma żadnych standardów ani sanitarnych, ani środowiskowych, a wody są czyste, natomiast tutaj rolnicy są tak skrupulatnie i restrykcyjnie badani, kontrolowani, jednakowoż cały czas są zanieczyszczenia. Jest to trochę zastanawiające.

Druga sprawa. Jeżeli chodzi o zrzuty wód kopalnianych, widzieliśmy, jakie są konsekwencje zrzutów solanek, i tak dalej. Efektem kontroli było to, że nałożyliście kary na jedną z firm w wysokości 1,6 mln zł. Zapytanie jest takie, czy są to ostateczne wyniki kontroli, jeżeli chodzi o zrzuty kopalniane, wód kopalnianych, czy też powstała jakaś dyrektywa, czy powstała jakaś strategia, żeby nie było takich zanieczyszczeń. Jest to sprawozdanie za 2024 r. bodajże, natomiast wiemy, że już były kolejne katastrofy ekologiczne na przykład na Odrze, śnięcia ryb, i tak dalej. Już nie mówię o Pilchowicach, ponieważ jest to inna kwestia. Jaka w takim razie jest ocena albo jakie są zalecenia NIK w aspekcie ochrony wód powierzchniowych i w aspekcie przeciwdziałania tym zanieczyszczeniom?

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Bardzo proszę.

Pełniący obowiązki dyrektor departamentu NIK Paweł Trzaskowski:

Dziękuję, panie przewodniczący. Zarówno kwestia zanieczyszczeń pochodzenia rolniczego, jak i zrzuty wód zasolonych z kopalń oddalają nas dosyć mocno od celu, który stawia przed nami ramowa dyrektywa wodna, która obowiązuje oczywiście tylko na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Nie obowiązuje zarówno Ukrainy, jak i państw związanych z umową Mercosur. Dyrektywa zobowiązuje nas do osiągnięcia do 2027 r., jako ostatecznego terminu, dobrego stanu wód. Na dobry stan wód składa się bardzo wiele czynników, w tym między innymi kwestie biogenów w ściekach, które mają potem ogromny wpływ na przeżyźnianie wód, które spływają nam do Bałtyku. Chociażby w ostatnich tygodniach również widzimy efekty zanieczyszczenia Bałtyku w postaci licznych zakwitów, które już występowały w tym roku. Kontrole z zakresu azotanów wykonuje Inspekcja Ochrony Środowiska, która ze względu na posiadanie ogromnego zakresu działań przewidzianych do realizacji przez tę służbę nie jest w stanie kontrolować, w naszej ocenie, w sposób wystarczający rolników, żeby zapewnić chociażby funkcję prewencyjną prowadzonych kontroli, żeby uświadamiać również pewne niezbędne elementy, praktyki związane z przechowywaniem, stosowaniem nawozów naturalnych. Dyrektywa azotanowa dotyczy tak naprawdę stosowania nawozów naturalnych, obornika i gnojowicy, ich przechowywania i odpowiedniego terminu dawkowania. W związku z tym sytuacja jest tutaj obiektywnie

stwierdzana w wynikach państwowego monitoringu środowiska realizowanego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Wyniki monitoringu potwierdzają nam, jak już wskazałem w swojej wypowiedzi, że ponad 90% jednolitych części wód nie osiągnęło dobrego stanu. W związku z tym raczej trzeba by było być dużym optymistą, żeby uznać, że do końca przyszłego roku osiągniemy dobry stan. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Zamykam dyskusję.

Pozostało nam jeszcze uchwalenie opinii. Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja pozytywnie opiniuje powyższe sprawozdanie, nie zgłaszając do niego uwag i wniosków. Taką opinię prześlemy do Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Sprzeciwu nie słyszę. Komisja uchwaliła opinię w powyższej sprawie.

Zamykam posiedzenie. Dziękuję.